

ZAKRES TEMATYCZNY

Główne obszary tematyczne:

- Przekształcenia filmu pod wpływem zmian technicznych (przejście od rejestracji analogowej do obrazu cyfrowego)
- Przekształcenia telewizji pod wpływem zmian technicznych (od paleotelewizji do telewizji internetowej i streamingu)
- Wpływ przemian na rodzaje i gatunki filmowe i telewizyjne (film dokumentalny, animacja filmowa, seriale telewizyjne i strumieniowane)
- Wpływ przemian na styl przekazów audiowizualnych i ich percepcję
- Internet i dziennikarstwo: nowe formy dziennikarskie
- Konwergencja mediów i udział fanów
- Systemy rozrywkowe i narracje transmedialne

Zagadnienia obowiązujące na I etapie:

- Ontologia tradycyjnego obrazu filmowego (lektury 3 i 10)
- Media analogowe i media cyfrowe, przełom cyfrowy (lektury 4 i 12)
- Przemiany sposobów oglądania filmów: kina jednosalowe, multipleksy, telewizja, ekrany przenośne (lektury 1, 7)
- Nowe formy telewizji (lektury 5, 6 i 15)
- Dziennikarstwo w świecie nowych mediów, nowe gatunki dziennikarskie (lektury 2, 9)
- Systemy rozrywkowe i konwergencja mediów (lektury 8 i 14)
- Fandom i partycypacja odbiorców kultury (lektury 11 i 13)

Zagadnienia obowiązujące tylko na etapach II i III*:

*Lista zawiera ogólny zakres tematyczny. Ostateczna wersja obejmująca szczegółowe zagadnienia do odpowiedzi ustnych będzie publikowana maksymalnie na 14 dni przed datą tej części III etapu.

- Ekran i zagadnienia percepcji ekranowej
- Nowe formy filmu dokumentalnego
- Serial internetowy
- Opowieść transmedialna
- Filmy interaktywne
- Efekty specjalne i CGI
- Nowe formy i techniki animacji filmowej

BIBLIOGRAFIA

Poniżej prezentujemy wykaz obowiązującej literatury, która ułatwi przygotowanie się do Olimpiady oraz pomoże ukierunkować Uczestników.

Organizator zastrzega sobie prawo przygotowania zadań dotyczących utworów wykraczających poza obowiązującą bibliografię i filmografię. Punktacji podlegają nie tylko te dzieła, które zostały wskazane w spisie.

Etap I:

1. Adamczak Marcin, Globalne Hollywood, filmowa Europa i polskie kino po 1989 roku, rozdział „>>Z DKF do multipleksu<<: przemiany praktyk odbiorczych i doświadczeń widza kinowego”, Słowo/Obraz Terytoria, Gdańsk 2010.
2. Bauer Zbigniew, Dziennikarstwo i nowe media, w: Wiesław Godzic (red.), Media audiowizualne. Podręcznik akademicki, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Wydawnictwo Academica, Warszawa 2010.
3. Bazin André, Ontologia obrazu fotograficznego, w: idem, Film i rzeczywistość, tł. B. Michałek, Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1963.
4. Chmielecki Konrad, Estetyka mise-en-scène kontra estetyka mise-en-page, albo o dwóch estetykach obrazu elektronicznego, „Kwartalnik Filmowy” 2006, nr 54-55.
5. Feuer Jane, HBO i pojęcie telewizji jakościowej, tł. zbiorowe, w: Tomasz Bielak, Mirosław Filiciak, Grzegorz Ptaszek (red.), Zmierzch telewizji? Przemiany medium. Antologia, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011.
6. Filiciak Mirosław, Media, wersja beta. Film i telewizja w czasach gier komputerowych i internetu, rozdział „Telewizja >>po telewizji<<”, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2013.
7. Friedberg Anne, Wirtualne okna, tł. Ł. Knap, w: Iwona Kurz, Paulina Kwiatkowska, Łukasz Zaremba (red.), Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012.
8. Jenkins Henry, Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów, tł. M. Bernatowicz i M. Filiciak, rozdział „>>Adoracja przy ołtarzu konwergencji<<: nowy paradygmat myślenia o przemianie mediów”, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2006.
9. Keen Andrew, Kult amatora. Jak internet niszczy kulturę, tł. M. Bernatowicz i K. Topolska-Gharini, rozdział 2 „Szlachetny amator”, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.
10. Kracauer Siegfried, Teoria filmu. Wyzwolenie materialnej rzeczywistości, tł. W. Wertenstein, rozdział 2 („Pojęcia podstawowe”) i rozdział 4 („Naturalne preferencje”), Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1975.
11. Lisowska-Magdziarz Małgorzata, Fandom dla początkujących, część I. Społeczność i wiedza, rozdziały: „Fani i ich model użytkowania mediów”, „Fandom afirmatywny, transformacyjny, twórczy”, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej, Kraków 2017, także: <https://media.uj.edu.pl/documents/1384650/134373778/Lisowska-Magdziarz+M.+Fandom+dla+poczatkuj%C4%85cych.pdf/>.
12. Manovich Lev, Język nowych mediów, tł. P. Cypryański, rozdział „Czym są nowe media” (str. 79-135), Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2006.
13. Siuda Piotr, Fani jako specyficzna subkultura konsumpcji. Pomiędzy fanatyczną konsumpcją a oporem przeciwko konsumeryzmowi, w: Wojciech Muszyński (red.) „Czas ukoi nas?”. Jakość życia i czas wolny we współczesnym społeczeństwie, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008,

także: <https://open.icm.edu.pl/server/api/core/bitstreams/160cf78e-e1a5-4949-98c2-47b2807e94ea/content>.

14. Wałaszewski Zbigniew, Wiedźmin: pierwszy polski supersystem rozrywkowy, w: Andrzej Werner, Tomasz Żukowski (red.), *Obraz literatury w komunikacji społecznej po roku '89*, Stowarzyszenie Pro Cultura Litteraria, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2013, dostępne także: https://rcin.org.pl/Content/67531/WA248_87581_II-83575_obraz-lit-w-kom_o.pdf.
15. Włodek Patrycja, Netflix: The Future Is Now?, „Kwartalnik Filmowy” 2023, nr 124.

Etap II i III:

Na II i III Etapie obowiązująca bibliografia z I Etapu jest rozszerzona o poniższe pozycje:

1. Baldziński Tomasz, Dłużniewska-Urban Dorota (red. naukowa Brygida Pawłowska-Jądrzyk, Mateusz Werner), *Mockumentary. Próba określenia istoty zjawiska*, rozdziały „Ku definicji kina mockumentary”, „Historia kina „mockumentary”, „Wyznawczniki nurtu i typowe dla niego środki formalne”, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2017.
2. Bucknall-Hołyńska Justyna, Trudna sprawa z docu-soap, czyli patologia życia codziennego, „Kultura Popularna” 2013, nr 1 (35).
3. Całek Agnieszka, *Opowieść transmedialna. Teoria. Użytkowanie. Badania*, rozdział „Opowiadanie i opowieść transmedialna” (str. 11-67), Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydawnictwo ToC, Kraków – Nowy Targ 2019, także: <https://ruj.uj.edu.pl/server/api/core/bitstreams/1d731526-1b4f-4c1b-ae08-9a80255867ec/content>.
4. Cubitt Sean, Techniki cyfrowe i filmowe efekty specjalne, tł. B. Pierzchała, „Kwartalnik Filmowy” 2001, nr 35-36.
5. Czyżewski Stefan, Trzeci ruch w filmie? Uwagi o transformacji formatów, „Film & TV Kamera” 2002, nr 2. Dostępne także na: <http://edukacjafilmowa.pl/trzeci-ruch-w-filmie-uwagi-o-transformacji-formatow/>.
6. Galanciak Sylwia, Rzeczywistość vs, komputer. Efekty cyfrowe a filmowa ontologia, „Kwartalnik Filmowy” 2006, nr 54-55.
7. Jenkins Henry, *Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów*, tł. M. Bernatowicz i M. Filiciak, rozdział „W poszukiwaniu papierowego jednorożca: Matrix i opowiadanie transmedialne”, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2006.
8. Ogonowska Agnieszka, <<Mock documentary>> i <<faction genre>>: wyzwanie dla kina dokumentalnego i paratekstualne gry z widzem, w: Andrzej Gwóźdź (red.), *Kino po kinie*, Oficyna Naukowa, Warszawa 2010.
9. Powierska Agnieszka, Dokument, We Have One Heart, Papa. Zagubieni ojcowie, dokument, animacja i autobiografia, „Kwartalnik Filmowy” 2020, nr 112.
10. Sitarski Piotr, Typy odbioru utworów audiowizualnych (<https://edukacjafilmowa.pl/wp-content/uploads/2017/04/Piotr-Sitarski.pdf>).
11. Sołodki Paweł, *Polski dokumentalizm interaktywny – od web-docs po docu-games*, w: Marta Giec i Artur Majer (red.), *Film polski współcześnie: od głównego nurtu do eksperymentu*, Wydawnictwo PWSFTviT, Łódź 2021.
12. Sołodki Paweł, Serial internetowy – notatki o zjawisku, „Panoptikum” 2018, nr 20.
13. Wells Paul, *Animacja*, tł. A. Garbiński, rozdział „Animacja cyfrowa”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

14. Zwiefka Agnieszka, Gdzie jest Autor? Kilka słów o interaktywnych filmach dokumentalnych, „Pleograf. Kwartalnik Akademii Polskiego Filmu” 2017, nr. 3, także:

<https://pleograf.pl/index.php/z-warsztatu-gdzie-jest-autor-kilka-slow-o-interaktywnych-filmach-dokumentalnych/>

FILMOGRAFIA

Poniżej znajduje się obowiązujący wykaz filmów, które pomogą ukierunkować Uczestników i ułatwić im przygotowania do Olimpiady.

Organizator zastrzega sobie prawo przygotowania zadań dotyczących utworów wykraczających poza obowiązującą bibliografię i filmografię. Punktacji podlegają nie tylko te dzieła, które zostały wskazane w spisie.

Etap I:

- Alicja w Krainie Czarów (Tim Burton, 2010)
- Ciekawy przypadek Benjamin Buttona (David Fincher, 2008) oraz Behind the Scenes do tego filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=qYss9eR7ewc>
- Cinema Paradiso (Giuseppe Tornatore, 1988)
- Forrest Gump (Robert Zemeckis, 1994)
- Historia kina w Popielawach (Jan Jakub Kolski, 1998)
- Na czym polega proces rekonstrukcji cyfrowej? (<https://www.youtube.com/watch?v=TdIYIPJAjLM>) i Polskie filmy wiecznie młode - rekonstrukcja cyfrowa od kuchni (<https://vimeo.com/92614276>)
- Obywatel Kane (Orson Welles, 1941)
- Purpurowa róża z Kairu (Woody Allen, 1985)
- Sala samobójców. Hejter (Jan Komasa, 2020)
- Searching (Aneesh Chaganty, 2018)
- Sweat, (Magnus von Horn, 2020)
- Timecode (Mike Figgis, 2000)
- Tron (Steven Lisberger, 1982)
- Tron: Dziedzictwo (Joseph Kosinski, 2010)
- Truman Show (Peter Weir, 1988)
- Ucieczka z kina „Wolność” (Wojciech Marczewski, 1990)
- Wiedźmin, sezon 1 (serial Netfliksa)
- Złodzieje rowerów (Vittorio De Sica, 1948)
- Życie Pi (Ang Lee, 2012)
- Życie świadome (Richard Linklater, 2001)

Etap II i III:

Na II i III Etapie obowiązująca filmografia z I Etapu jest rozszerzona o poniższe pozycje:

- Black Mirror: Bandersnatch (David Slade, 2018)
- Chłopi (DK Welchman i Hugh Welchman, 2023)
- Co robimy w ukryciu (Jemaine Clement i Taika Waititi, 2014)
- Czarodziejska góra (Anca Damian, 2015)

Olimpiada Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej

- Dokument (Marcin Podolec, 2015)
- Jonasz z 2b (Mateusz Olszewski, 2020)
https://www.youtube.com/watch?v=LyZj1lAY1_c&list=PLVdrvbyY9AVQqxWLFbR5k7RDkp3ZGI9Ez7
- Karski i władcy ludzkości, (Sławomir Grünberg, 2015)
- Matrix (Lilly Wachowski, Lana Wachowski, 1999)
- Matrix Reaktywacja (Lilly Wachowski, Lana Wachowski, 2003)
- Matrix Rewolucje (Lilly Wachowski, Lana Wachowski, 2003)
- Moje 89 pokolenie (Paweł Józwiak-Rodan, 2014)
- Powstanie warszawskie, (Jan Komasa, 2014)
- Przez ciemne zwierciadło (Richard Linklater, 2006).
- Scott Pilgrim kontra świat (Edgar Wright, 2010)
- W domu (serial HBO)
- We Have One Heart (Katarzyna Warzecha, 2020)
- Zabij to i wyjedź z tego miasta (Mariusz Wilczyński, 2020)
- Film interaktywny Szkoła, Świat - Vnlab, prod. Szkoła Filmowa w Łodzi,
<https://theschool.vnlab.org/>
- Takiego pięknego syna urodziłam (Marcin Koszałka, 1999)